

Vedlegg 1 – Høringsnotat

Høring om forslag til endring i forskrift om trafikkopplæring og førerprøve m.m. og forslag til endring i forskrift om førerkort m.m.-utvidet førerrett for traktor som går inntil 50 km/t etter gjennomført tilleggsopplæring.

Vegdirektoratet

Trafikant- og kjøretøyavdelingen

16.06.2014

Høringsnotat – Høring om forslag til endring i forskrift om trafikkopplæring og førerprøve m.m.

1 INNLEDNING

Vegdirektoratet sender med dette på høring forslag til endring av forskrift av 1. oktober 2004 nr. 1339 om trafikkopplæring og førerprøve m.m. og forslag til endring av forskrift av 19. januar 2004 nr. 298 om førerkort m.m.

1.1

Vegdirektoratet sendte forslag om utvidet førerrett for traktor som går inntil 50 km/t etter gjennomført tilleggsopplæring, på høring våren 2013.

Blant høringsinstansene var det mange som støttet forslaget, ikke minst ga Norges Bondelag, Traktor- og Landbruksmaskinimportørenes Forening og fagbladet Bedre Gardsdrift i hovedsak full støtte. Imidlertid kom det også betydelige innvendinger.

De fleste som kommenterte forskriftsforslaget, ga uttrykk for at de mener foreslått opplæring var for lite omfattende, og etterlyste først og fremst et tydeligere praktisk innhold. Dette er en vesentlig innvending som Vegdirektoratet mener det er riktig å ta hensyn til.

Dersom opplæringen skal omfatte praktisk kjøring, er det også nødvendig å vurdere kravene til øvingskjøretøyene trafikkskolen må kunne disponere.

Det ble også påpekt blant høringsinstansene at en viktig betingelse for god effekt av den opplæringen som blir krevd, er at læreren har riktig kompetanse. Spørsmålet ble reist om ikke trafikkklærerne bør pålegges spesiell opplæring for å kunne undervise på kurs for utvidet førerrett. Vi er kommet til at det er riktig å sette slikt krav.

Utgangspunktet for vårt høringsforslag var innspillet fra landbruket om å gjøre det enklere å få førerrett for 50 km/t-traktorer. Vi foreslo ikke tilsvarende endringer for reglene som gjelder for føring av motorredskap. Maskinentreprenørenes Landsforbund (MEF) har til dels gode argumenter for at førerrett for motorredskap bør kunne utvides på tilsvarende måte.

Vegdirektoratet har nå utarbeidet et justert forslag til utvidet førerrett for traktor som i stor grad tar hensyn til innspillene som kom til den tidligere høringen.

1.2 Tidligere høring

For å lese mere om traktorutredningen og det første forskriftsforslaget se www.vegvesen.no under «offentlige høringer» «tidligere høringer» høringsfrist 11. oktober 2013.

1.3 Høringsfrist

Vi ber om at høringsinstansene systematiserer svarene etter oppbygning i dette høringsbrevet. Hørings svar sendes til Statens vegvesen Vegdirektoratet, Postboks 8142 Dep, 0033 Oslo eller til firmapost@vegvesen.no innen 4. august 2014.

2. NÆRMERE OM DE ENKELTE BESTEMMELSENE I FORSLAGET TIL ENDRING AV FORSKRIFT OM TRAFIKKOPPLÆRING OG FØRERPRØVE M. M.

2.1 Utvidet tilleggsopplæring med praktisk kjøring

De fleste som kommenterte den tidligere høringen, mente at opplæringen bør være mer omfattende enn det vi foreslo. Det ble referert til trafiksikkerhet og det betydelig økte skadepotensialet som 50 km/t- traktorer representerer. Dessuten kan en si at de foreslåtte fem timene er lite sammenliknet med den opplæringen en må ta for få førerkort i klasse CE, som er nødvendig etter dagens regler. Først og fremst er det rent praktisk opplæring med kjøring i trafikk på veg som etterlyses. Dette er viktige innvendinger vi ønsker å ta hensyn til. Slik vi vurderer det nå, bør kurset utvides til sju timer med et minstekrav til omfanget av praktisk opplæring der eleven sitter bak rattet.

Ny § 15- 6

Vilkåret for å få utvidet førerrett i klasse T for 50 km/t traktor er å gjennomføre tilleggsopplæring. Ny § 15-6 bestemmer at den som skal få utvidet førerrett for 50 km/t traktor, må gjennomføre sikkerhetskurs for klasse T 141 og T 148. Denne paragrafen var på høring sommer 2013 og er kun tatt med i denne høringen for sammenhengens skyld.

Ny § 15-7

Kravet til antall timer økes med 2, og kurset blir dermed på minst 7 timer hvorav 2 timer skal benyttes til at eleven kjører selv med en 50 km/t-traktor. For at den praktiske øvingen skal få tiltenkt effekt, må tilhengeren være lastet. Vi har valgt å sette samme krav til last som gjelder for førerprøve klasse T.

Ny § 15-8

Av tidligere foreslått paragraftekst går det fram at målet med opplæringen er å øke elevens kompetanse til å kjøre. For å forsterke dette og tydeliggjøre at opplæringen også omfatter praktisk øving i trafikken, er det i andre ledd punkt 3 gjort en mindre endring: Ordet «kompetanse» er endret til «kjørekompetanse». Ellers er det i hovedsak gjort bare mindre justeringer.

2.2 Endrede krav til lærevogn og førerprøvevogn slik at traktor som går inntil 50 km/t også kan benyttes i vanlig opplæring i klasse T og i tilleggsopplæring

Det lå til grunn for vårt høringsforslag våren 2013 at trafikkskolene ikke skulle behøve å investere i nye kjøretøyer for å gjennomføre tilleggsopplæringen. Vi så for oss innleie av aktuelle kjøretøy som går inntil 50 km/t fra for eksempel maskinleverandører. Selv om det blir lagt opp til praktisk kjøring på veg, mener vi fortsatt at slik innleie kan være en god løsning for mange trafikkskoler, så lite som markedet for opplæring for traktor er. Ved øvingskjøring mot vederlag med traktor som går inntil 50 km/t, har allerede elevene bestått førerprøve i klasse T. Da vil det kunne være forsvarlig å bruke kjøretøy uten tilsvarende dobbelte betjeningsinnretninger som kreves i vanlig opplæring i klasse T.

En del trafikkskoler vil nok ønske å investere i 50 km/t-traktor selv. For å unngå at en trafikkskole må investere i både 40 km/t-traktor og 50 km/t-traktor, er vi kommet til at det er riktig å foreslå at 50 km/t-traktor også kan brukes ved opplæring og førerprøve ved ordinær opplæring i klasse T (40 km/t).

§ 4-7

I denne paragrafen åpnes det nå for at det kan benyttes en traktor med konstruktiv hastighet mellom 38 og 50 km/t som lærevogn i klasse T. Dette innebærer at bransjen kan tilby all traktoropplæring med en 50 km/t traktor. Anvendes 50 km/t traktor for opplæring i klasse T, må traktoren i likhet med andre lærevogner ha ekstra betjening for sensor og være godkjent lærevogn. Hvis traktoren anvendes bare for klasse T kode 141 og kode 148, kreves det ikke at den er godkjent lærevogn, jf. § 4-8 nytt sjette ledd, eller har ekstra betjening for sensor. Vi mener dette er forsvarlig ettersom eleven allerede har fått opplæring og bestått førerprøve i klasse T eller BE.

Ved tidligere endring av denne paragrafen er det ved en inkurie benyttet ordet «sensor» der det skulle stått lærer. Dette er nå rettet.

§ 4-8

For å bl.a. medvirke til at kostanden for tilleggsopplæringen blir moderat, åpnes det for at trafikkskolene kan leie traktor og tilhenger til å gjennomføre opplæringen. Eleven kan også bruke egne kjøretøy. Det kreves ikke at traktor som bare brukes i tilleggsopplæringen, skal være godkjent lærevogn, men den må være registret for to slik at læreren har sitteplass.

§ 30-14

Det åpnes for at traktor med konstruktiv hastighet mellom 38 og 50 km/t kan anvendes som prøvevogn for klasse T.

2.3 Krav til et eget kurs for trafikklærer som ønsker å tilby undervisning i Klasse T kode 141 eller klasse T kode 148

For at føreropplæring skal få tiltenkt effekt er det viktig at trafikklæreren har riktig kompetanse. Dette er bl.a. synliggjort i forbindelse med evalueringen av føreropplæringen. Undervisningspersonell i klassene A1, A2 og A, M 146 og S må gjennomgå spesiell opplæring for å få godkjenning til å undervise. Etter dagens regler må man ha førerkort klasse C for å kjøre 50 km/t- traktor, og får da undervisning av en lærer som har tungbilutdanning fra Høgskolen i Nord-Trøndelag eller tilsvarende. Det kan derfor lett betraktes som en svekkelse av opplæringen for å kjøre 50 km/t-traktorer med tung tilhenger, at det ikke stilles spesielle krav til læreren. Vi finner det derfor riktig å foreslå at trafikklærer som skal tilby opplæring som gir utvidet førerrett for traktor, også må pålegges å ta spesiell utdanning i form av et kortere kurs.

§ 6-13

I denne paragrafen blir det nå stilt krav til at den som skal undervise på sikkerhetskurs for klasse T kode 141 og klasse T kode 148, i tillegg til grunnutdanning som trafikklærer, må ha spesialutdanning godkjent av Vegdirektoratet.

Vi ser for oss at spesialutdanningen for den som skal undervise på sikkerhetskurs for klasse T 141 og klasse T 148, skal vare i to dager. Den vil da få tilsvarende omfang som spesialutdanningen som den som skal undervise på sikkerhetskurs på veg ved utvidelse fra klasse A2 til A, må ha. Dette sikkerhetskursset varer også sju timer. Vi ber høringsinstansene spesielt om å gi synspunkt på dette.

3. NÆRMERE OM DE ENKELTE BESTEMMELSENE I FORSLAGET TIL ENDRING AV FORSKRIFT OM FØRERKORT

3.1 Utvidet førerrett for motorredskap

MEF argumenterte i sin høringskommentar kraftig for at en ordning som gir utvidet førerrett for traktor bør gjelde tilsvarende for motorredskap. Det var ikke vårt utgangspunkt, og vi er fortsatt ikke sikker på om det er nødvendig. Som MEF skriver, har hjulgående gravmaskiner, spesialkjøretøy for vegvedlikehold, feiemaskiner mm., lavere fart enn 30 km/t. Veghøvler er konstruert for mer enn 50 km/t og har alltid krevd førerkort i klasse C. Dumpere som går over 30 km/t blir registrert som lastebil, og er derfor ikke aktuelle. Det som står igjen er i hovedsak hjullastere som er konstruert for 35-45 km/t. Etter vårt syn er MEFs beste argument at maskinførere uansett har en omfattende sikkerhetsopplæring som består av 32 timer teori og 40 timer kjøring. På bakgrunn av dette, kan vi ikke se at omfanget av kjøring med motorredskap på veg, eller risiko knyttet til slik kjøring, vil øke betydelig, selv om førerretten blir utvidet til å omfatte denne kjøretøygruppen. Vi er derfor åpne for å utvide den foreslåtte ordningen til også å omfatte motorredskap. Vi ber høringsinstansene spesielt om å gi synspunkt på dette.

§ 3-1

Motorredskap tilføyes kode 141 og 148 ettersom det foreslås at rett til å føre motorredskap inntil 50 km/t også skal omfattes av disse kodene.

§ 3-18

Motorredskap tilføyes kode 141 og 148 ettersom det foreslås at rett til å føre motorredskap inntil 50 km/t også skal omfattes av disse kodene.

§ 5-3

I denne paragrafens fjerde ledd presiseres det at man må ha førerrett i klasse T eller klasse T kode 144 for å gjennomføre utvidelseskurset i klasse T kode 141/148 og erverve denne rettigheten.

Vedlegg 4

Motorredskap tilføyes kode 141 og 148 ettersom det foreslås at rett til å føre motorredskap inntil 50 km/t også skal omfattes av disse kodene.

4. NÆRMERE OM LÆRERPLANEN

Utkast til lærerplan for Sikkerhetskurs for førerkort klasse T 141 og klasse T 148 var en del av vedlegg 4 ved høringen våren 2013. Vi har gjort noen mindre endringer i dette blant annet som følge av høringsinnspillene, se vedlegg 4 til denne høringen.

5. ADMINISTRATIVE OG ØKONOMISKE KONSEKENSER

5.1 Utvidet tilleggsopplæring med praktisk kjøring

Krav om praktisk opplæring i trafikk vil føre til at trafikkskolene får større kostnader til leie av traktor som går 50 km/t eller til innkjøp av slik traktor, kostnader som vil slå ut i økt pris for opplæringen. For elevene vil også to timer ekstra opplæring medføre en større utgift enn først foreslått. Likevel vil opplæringen til utvidet førerrett for traktor være mye billigere enn hva det koster å erverve førerkort i klasse CE, som er nødvendig for å kunne kjøre 50 km/t-

traktor etter dagens regler. Kostnaden må også ses opp i mot den ekstra tryggheten som oppnås ved en bedre opplæring.

5.2 Endrede krav til lærevogn og førerprøvevogn slik at traktor som går inntil 50 km/t kan benyttes både i vanlig opplæring i klasse T og i tilleggsopplæring

Ved å åpne for at traktor som går 50 km/t, også kan brukes til opplæring og førerprøver slik som omtalt under 2.2, mener vi at kostnadene til øvingskjøretøy begrenses betydelig.

5.3 Krav til et eget kurs for trafikklærer som ønsker å tilby undervisning i klasse T kode 141 eller klasse T kode 148

Dette vil medføre en utgift for bransjen, men vil også bidra til å heve kompetansen på trafikklærer, undervisningen og elevene.

5.4 Utvidet førerrett for motorredskap

Vi ser ikke at å la utvidet førerrett for traktor også omfatte motorredskap skal gi økte kostnader. Tvert imot vil de som får nytte av slik utvidelse, spare betydelige beløp sammenliknet med å ta førerkort i klasse C.

5.5 Ikrafttredelse

Med en seks ukers høringsfrist så kan forskriften tre i kraft til 1. september 2014.

Ettersom Statens vegvesens datasystemer ikke støtter de nye kodene må vi i en overgangsperiode fatte vedtakene manuelt. Hvordan dette løses internt vil vi sende ut informasjon om i god tid før ikrafttredelse. Kandidater, som har gjennomført kurset, behøver bare å henvende seg til trafikkstasjonen for å få beviset på kompetansen. Når det datatekniske er på plass vil koden påføres førerkortet. De aktuelle kandidatene vil få nærmere informasjon om dette.

VEDLEGG II-Forslag til endring av forskrift 1. oktober 2004 nr. 1339 om trafikkopplæring og førerprøve m.m.

VEDLEGG III-Forslag til endring av forskrift 19. januar 2004 nr. 298 om førerkort m.m.

VEDLEGG IV-Forslag til lærerplan for sikkerhetskurs for klasse T kode 141/148.

VEDLEGG V-Liste over høringsinstanser